

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Prețul abonamentului:	APARE DUMINECA	Prețul inserțiunilor:
Pe un an 240 Lei	Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiunii se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.	Pentru publicațiuni oficiale, concursae, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei
Pe jumătate de an 120 Lei		
Pe un pătrar de an 60 Lei		
Un număr 5 Lei		
Pentru străinătate pe un an 300 Lei		

Monumentul episcopului Popasu.

Încep să ne lumineze zorile unor înălțătoare prăznuri românești și creștinești. Venerabila episcopie a Caransebeșului, descătușată din uzurparea sârbească de peste un secol, împlinește în curând 70 de ani de restaurată viață eparhială.

Rescriptul împăărătesc dela 24 Decembrie 1864, prin care reînvie vechea noastră mitropolie și prin ea și vlădicia Banatului, constituit pentru atât de zbuciumata noastră istorie bimilenară a prea însemnată etapă, decât ca cea a 70-a aniversare a ei, să nu fie remarcată cu toată cuviința de generația noastră, întotdeauna recunoscătoare pleiadei de realizatori, cari ne-au premers cu atâta strălucire și vrednicie românească și ortodoxă.

Din soborul acestora desprind figura istorică a *episcopului Ioan Popasu*, orânduit de Provedință să execute cel mai mare comandament al veacului trecut, *reintegrarea Banatului și a bisericii sale în alvia națională a drepturilor sale firești*.

Opera lui Andrei Șaguna, Emanuil Gozdu, Andrei Mocsonyi, Vicențiu Babeș, arhimandritu Patriciu Popescu și a celorlalți bănațeni de seamă, a căror viață a fost închinată luptelor neasemuit de dârze pentru emanciparea bisericii strămoșești, trebuia desăvârșită. Eparhia Caransebeșului, cu un trecut glorios de 15 veacuri, căreia — după M. Tincu-Velea — nu-i rămăsese „ca semn de viață decât numai

numele, reminiscentele tradiționale și nădejdea emancipării sale”, trebuia cu adevărat reînviată și transformată în instrument, roditor de viață românească și creștinească.

Și vlădica Ioan Popasu a săvârșit în curs de 24 ani — această gigantică înfăptuire națională. „Sosind eu aici, în locul reședinței, afară de o casă numită reședința veche devenită ruină și o moară aflătoare în proces cu arândașul ce o ținea, și afară de 21 lanțe de pământ păraginit, *nu am găsit alta nimic, nu am avut nici măcar unde să-mi plec capul....*” — exclamă el iluminat de fiorii emoției firești în cel dintâi sinod eparhial dela 1870, caracterizând situația reală în care se găsea eparhia Caransebeșului la începutul binecuvântatei sale arhipăstoriri. Anii vlădiciei sale au fost numai 24. Dar au fost destui, ca viața românească a Banatului să-și recâștige ritmul istoric, iar cea eclesiastică strălucirea serafimică de odinioară. Zestrea materială și cea spirituală cu care episcopia noastră se mândrește astăzi, este în primul rând rezultatul eforturilor supraomenești ale episcopului Popasu.

Dar vlădicia lui Ioan Popasu n'a recoltat numai așezăminte, realități și fonduri, ci mai ales oameni. Cei cari l-au supraviețuit până în zilele noastre, — clerici și mireni — ne transmit cu însuflețire eforturile ce le făcea în a recruta în slujba bisericii tineri talentați și morali, cărora din prisosul său le făcea educația la universitățile din apus. Cu și prin acești tineri, mai târziu totatătea personalități

marcante ale vieții noastre publice, a fundamentat și consolidat vlădica Popasu climatul specific al bisericii bănățene, capabil să reziste, în era de sugrumare, tuturor loviturilor și tentațiilor ce veneau dela Budapesta.

Pilduitoare i-a fost viața și roditoare i-au fost faptele!

Au apus dela săvârșirea sa în Domnul alte trei vlădicii, clădite pe pilaștrii de granit, răsăriți din sufletul românesc și ortodox al lui Popasu. Și recunoștința posterității, rară, ca întotdeauna, a întârziat. Sortit a fost însă, ca ea să mijească deodată cu roaua celei dintâi dimineți a noului arhipăstoriri bănățene. Dumnezeu a voit ca deodată cu acest început să înflorească și ideea unui monument — aere perennius — care să statornicească și în bronz figura blândă, cucernică, dar dârză a celui mai mare ierarh, ce l-a avut Banatul.

„Frăția Ortodoxă Română” și-a însușit ideea și o va întruchipa.

La 12 Noemvrie 1935 — șapte zeci de ani dela intronizare — monumentul episcopului Popasu va fi desvelit în piața cea mare — azi cea a Unirii — a Caransebeșului. Aci, în preajma sfintei Cruci, ridicată de învățatul protopop Ioan Tomici la anul 1810, în fața căreia s'a închinat ierarhul restaurator în ziua de 20 August 1865, când înconjurat de alai domnesc, a călcat pentru întâia oară pe istoricul pământ al Caransebeșului și de unde îmbrăcat în strălucitoare odăjdi, pornește aclamat de zeci de mii de credincioși, spre... „mănăstirea de piatră”, catedrala sf. Gheorghe, — aici va străjui și veacurile viitoare vlădica Ioan Popasu.

Îndemnul meu de a contribui cu dinarul recunoștinței pentru monumentul ctiitorului restauratei noastre episcopii, se îndreaptă cu încredere și cu dragoste către toți clericii și mireni înțelegători ai rostului ființării în Caransebeș a istoricei noastre eparhii. Obolul lor modest va pregăti pentru toți fiii Banatului sărbătoarea sărbătorilor: aniversarea a 70-a a izbăvirii din robie duhovnicească a bisericii bănățene.

Dr. Cornel Corneanu
președintele F. O. R.-ului.

Episcop Nicolae Velimirovici:

Economului Spasi C. care întreabă: de ce progresează nelegiuții.

Până când progresează? Și care este sfârșitul lor și a casei lor? Întrebatu-te-ai aceasta? Să nu se împiedece gândurile tale când vezi că cineva își laudă puterea și uită pe Dătătorul puterii. Adu-ți aminte cum trufașul și laudărosul Goliat a căzut răpus de prăstia unui băetan ca David. Să nu te tulbure inima ta când vezi că cineva se îmbogățește pe căi strâmbe. Mânca-va și nu se va sătura; răpi-va și nu-i va fi destul. Adu-ți aminte de bogății Sodomiți, cum într-o clipă au fost înăbușiți cu foc și cenușe, dimpreună cu întreaga lor bogăție. Tu ești creștin, iar creștinul privește întâmplările în linie lungă, în întregul lor, iar nu parțial. Progresul nelegiuitului, creștinul nu-l prețue ca pe un fapt terminat, ci așteaptă să vadă ce va veni mai departe. El știe că nelegiuitul nu progresează nici prin puterea sa nici prin cuminența sa, ci numai pentru că Dumnezeu îngăduie să progreseze, ca odată și odată, să-și aducă aminte de Dumnezeu. Căci nespus de milostiv este Dumnezeu nostru și îngăduie nelegiuitilor ceea ce ei doresc, pentru că, odată și odată, să-i aducă aminte că acestea le sunt dela Dumnezeu și rușinați de nelegiuirile lor, să se îndrepteze. Lui Dumnezeu îi sunt plăcuți pocăitorii; foarte-i sunt plăcuți acei ce umilindu-se, se căiesc pentru fărădelegile lor. Creatorul nu e asemenea făpturii, ca întotdeauna numaidecât să pedepsească pe cel ce va apuca pe calea cea strâmbă. El așteaptă ca rătăcitul singur să se întoarcă la calea cea dreaptă. El privește și tace. Așteaptă și nu întârzie. Minunat este întru înțelepciune, prea minunat întru îndurările Sale. Deaceea pătrunzătorul Psalmist încântat grăește către Domnu!: **judecățile tale ca adâncul cel mare.** Cine va cerceta adâncul providenței lui Dumnezeu? Nemintoșii se mânia că Dumnezeu nu conduce lumea după judecata lor, iar înțelegătorii ncîncetat se nizuiesc a pătrunde în judecata lui Dumnezeu. Câte odată și celui mai mintos îi este anevoios a pricepe, de ce unui om i-a fost dat astfel, iar altuia altcum; de ce cel tânăr și dornic de viață moare, iar cel bătrân și dornic de moarte trăește; de ce credinciosul pătîmește, iar necredinciosul huzurește. Uneori și cele mai neprihănite suflete s'au tulburat în fața enigmaticelor întâmplări.

În tradiția consfințită, e înscris un astfel de caz: a murit un păcătos bogat, a cărui

păcate erau publice pentru oricine, și înmormântarea lui a fost sărbătorească, cu episcop și mulți preoți, Nu mult după aceea o hienă atacă în pustie pe un sihastru sfâșiindu-l cu totul. Un monah, care a privit și acel pompos cortegiu funebru al păcătosului și sângeratele rămășițe ale dreptului, în năucirea sa, se tângue și exclamă: Doamne, cum e aceasta și de ce? Cum acel păcătos a avut și viață fericită și moartea fericită, iar dreptul acesta, viață amară și moarte amară? La acestea i-se arată îngerul lui Dumnezeu, și-i explică: acel bogat nelegiuit, în viață a avut o singură faptă bună, iar acest sihastru a avut numai un singur păcat greu. Prin pompa și onorurile funebre, Atotfinaltul a voit să răsplătească nelegiuitului bogătaș aceea faptă bună, iar prin înfiorătoarea moarte a sihastrului a voit să ștergă acestuia și unicul păcat, spre a-i da deplină răsplată în ceriuri.

Pentru aceea, cugetă asupra judecăților lui Dumnezeu și pune-ți toată speranța în Creatorul tău. **Nu te prinde cu făcătorii de rele; nu râvni pe cei ce fac nelegiuire.** Așa scrie dreptul David, pe care l-a chinuit lung și mult aceea ce te chinue și pe tine, până ce Domnul i-a descoperit rațiunii să priceapă. Tot el pronunță și această maximă consolatoare: **tânăr am fost și am îmbătrânit, și n'am văzut pe cel drept părăsit.** Cetește des Psaltirea și vei și înțelege și te vei și consola.

Pacea și binecuvântarea dela Domnul.

Traducere din limba sârbă de:

Pr. A. Uroș-Doloveanu.

Prin țintirim.

<i>Pe dâlma ce s'arată</i>	<i>M'am luat așa cu gândul</i>
<i>Dela malul cel semeț</i>	<i>Când în viață știință n'ar</i>
<i>Cu râu imbrobodită</i>	<i>Să găsești ce este'n crângul</i>
<i>Ș'n văzduh un turnuleț,</i>	<i>Miilor de morți ce-așteaptă</i>
<i>Iar din loc în loc răsar</i>	<i>Pe Hristos cu-a sa iubire</i>
<i>Cruci o mie colorate,</i>	<i>În divina judecată,</i>
<i>Gândul meu ușor, sprintar,</i>	<i>C'e'n a doua sa venire</i>
<i>Către dânsel s'abate.</i>	<i>Pe vecie o să 'mpartă</i>
	<i>Între: buni și între: răi,</i>
<i>Și, mi-ar place să dezleg</i>	<i>Pe cei drepti în jur de Sine,</i>
<i>Doar un gând din viața lor.</i>	<i>Iar în focul cel din văi</i>
<i>Și prin fapta-mi să le dreg,</i>	<i>Belzebul rânjind, el vine</i>
<i>Ce rămâne când ei mor.</i>	<i>Și apasă pe ai săi</i>
<i>Dar ce zic eu, Doamne, vai,</i>	<i>În vâpâi.</i>

VALERIU T. PERIANU.

In jurul legii învățământului teologic.

Facultăți, Academii sau Seminarii teologice?

(Continuare)

De: Diacon Aiasis Duboșan.

De aici seminarisții sunt „ființe hibride, niște oameni lipsiți de armătura sufletească, pe care o cere viața aprigă de astăzi”,¹⁾ cel puțin așa sunt descriși seminarisții chiar de un director al unui însemnat seminar din București (seminarul Nifon). Un alt fost profesor de seminar (tot la Nifon) astăzi profesor universitar la facultatea de filosofie din București (cel mai mare pedagog român de azi) iată ce scrie în 1930: „două fapte trebuie să îngrijoreze adânc pe conducătorii Bisericii noastre. Mulți dintre absolvenții seminariilor, în majoritatea cazurilor *elementele cele mai bune, renunță la preoție*, trec, cu multe dificultăți, examenele de diferență pentru absolvirea liceului și se înscriu apoi la facultățile de litere și drept.

Dintre cei cari perseverază a lucra în aceeași direcție — fie continuând studiile la facultatea de teologie, fie ocupând locuri de preoți la sate — o bună parte nu sunt pătrunși suficient de importanța misiunii lor, nu au entuziasmul necesar pentru a-și consacra toată viața și activitatea lor Bisericii și, mai presus de orice, *nu sunt convinși de idealul creștinesc*, pentru că nu l-au înțeles, și nu l-au înțeles pentru că *seminarul nu le dă posibilitatea să-l înțeleagă*”. Apoi în continuare zice că „azi la seminar forma predominantă asupra fondului, se neglijează convingerea religioasă, azi printre absolvenții seminariilor, putem afirma că numărul *scepticilor și al ipocriților e superior numărului convinșilor*”. Programul seminarului ar trebui să cuprindă mai multe elemente de cultură științifică, în special filosofie.²⁾ Filosofia ajută la pătrunderea dogmei creștine și face posibilă convingerea.³⁾

Ori, filosofia la akademiile noastre teologice se propune de mult. Așa la Caransebeș se face „Indrumarea în filosofie” de Mircea Florian (prof. univ. București) cu mici adăugiri la platonism și alte capitole. Iată, că astfel vom ajunge la concluzia că seminarul sau trebuie *desființat sau transformat în liceu cu caracter confesional*, — tertium non datur! Liceu confesional, cu acelaș program ca liceul de stat, cu câteva ore de filosofie și religie în plus, dar cu o educație religioasă morală mult mai pronunțată, conducerea aparținând epărchiei.

1) Olimp Căciulă. Curentul 11 Ianuarie 1935.

2) G. Antonescu o. c. pg. 544—545.

3) Idem pg. 542.

Pentru aceasta ar trebui să luptăm! Aceasta o găsim în adevăr, în spiritul ortodoxiei. Ar fi bine măcar școalele din centrele eparhiale, cu vechi tradiții culturale, cum sunt vechile noastre școli normale, numite pe vremuri pedagogii sau preparandii, să intre iarăși sub conducerea Bisericii. Legătura dintre școală și Biserică s'a menținut până în 1918 „și ar fi în interesul statului român și al unei educațiuni populare să se perpetueze și în viitor“,⁴⁾ bine înțeles numai în centrele eparhiale unde interesele națiunii o cer.

În Rusia școalele confesionale erau superioare celor de stat.⁵⁾

Cât privește facultățile de teologie și academiile teologice, acestea din urmă se găsesc din punct de vedere al educațiunii morale pe un pedestal superior. Toate academiile au internate. În aceste internate sunt obligați să locuiască toți studenții în teologie. Facultățile n'au internate în cari să poată locui toți studenții în teologie. Acest lucru nici nu e posibil dat fiind faptul că numărul studenților dela facultate, variază foarte mult. Așa, într'un an ai 1400 de studenți, iar în alți ani, 800 sau 700. Un principiu pedagogic, cere, ca educația morală să se facă pe bază de convingere. În această convingere laturea volițională are o importanță foarte mare. Formarea acestei convingeri pretinde dela sine existența unui internat, unde să se facă ceeace pedagogia numește „convingere volițională“. Bine înțeles, că pentru aceasta nu este suficient ca internatul să fie un cămin ca toate celelalte cămine studențești, cari îngrijesc numai de întreținerea materială a studenților (așa cum sunt internatele la universitate).

Apoi numărul mare al studenților în teologie și numărul relativ destul de mic al profesorilor (10 profesori la circa 1000 de studenți) face ca principiul pedagogic al cunoașterii individualității să fie inaplicabil. Pentru că numai cunoscând individualitatea candidatului, poți să-l formezi sufletește, să formezi adevărat caracter de preot sau misionar.

Pe lângă aceasta studenții dela academiile teologice formează un fel de anturaj al episcopului. Ei primesc în fiecare Duminică sau sârbătoare pe episcop în Biserica Catedrală; însoțesc pe episcop în vizitații canonice, ca membrii în corul catedral. Astfel se ridică de o parte nimbul sărbătorilor la Biserica Catedrală și pe de altă parte se ridică și prestigiul episcopului în fața laicilor.

Episcopul face vizite — inspecție la cursurile dela academie, presidează examenele, la deschiderea și încheierea anului școlar dă sfaturi creștinești studenților.

În felul acesta se formează un oare care raport de *intimitate* între viitorii candidați de preot și episcop — părintele lor sufletește. Se alimentează astfel și *cimentează o legătură de dragoste filiască* de încredere între preot și episcop. Și această legătură sufletească care trebuie să fie între preot și episcop nu este de puțină importanță pentru viitoarea misiune a preotului⁶⁾. Cum se vor realiza, sau cum se vor adevăra, cuvintele sf. Ciprian când spunea „că episcopul e în Biserică și Biserica în episcop, și prin urmare fiecare, care nu se află în uniune cu episcopul său, nu este nici în Biserică“. Această legătură sufletească este importantă și pentru episcopul eparhial. Numai în aceea eparhie episcopul va fi secondat, va fi ajutat conștiincios de clerul său întru realizarea aceluși scop al Bisericii care este prea mărirea lui Dumnezeu și mântuirea credincioșilor, unde există această uniune sufletească între episcop și preot. Preotul trebuie să vadă în episcop, pe părintele său, și nu ceva străin de el!

Apoi în academiile studenții fac și o praxă bisericească, cercetează regulat toate serviciile divine — și peste săptămână, cercetare care la facultate n'o găsim. Cursurile la academie sunt obligatorii! La facultate numai pe hârtie!

În sfârșit mai avem împrejurările în care trăește Biserica ortodoxă, de dincoaci de munți. Păr. Mălăești când susține numai facultățile și seminariile uită că la noi în Ardeal și Banat, mai există și academiile confesiunilor minoritare. Clerul unora din aceste confesiuni este pregătit în școalele teologice din Apus! Nouă ne trebuie preoți bine pregătiți și din punct de vedere al educațiunii religioase-morale, dar, și din punct de vedere științific. Armătura aceasta sufletească și științifică potrivit nevoilor reale ale Bisericii de aici, — i-o poate da viitorului preot numai academia teologică. Iată de ce, I. P. S. Patriarhul Miron a spus la o festivitate a seminarului Nifon că, „atmosfera în care trăește studențimea universitară nu poate fi prielnică unor tineri cari se pregătesc pentru preoție. Academiile teologice din Ardeal sub acest raport sunt mai fericit organizate“. Ele își au pe lângă cursurile teologice și *internate* unde studenții trăesc un regim al vieții educative-creștine. De

4) I. Lupaș „Ist. Bis.“ București 1933 pg. 216 sq.

5) Berdnikow o. c. pg. 419.

6) Ar fi foarte bine, ca pentru continuare și întărirea acestei legături să se țină măcar la 2 sau 3 ani odată — conferințe preoțești eparhiale, conferința protopopilor etc. ... în toate eparhiile!

această educație se simte astăzi nevoia, mai mult ca oricând.?)

Concluzia noastră este ca să se mențină facultățile de teologie, pentru pregătirea clerului superior și a clerului ce vor ocupa poziții înalte în conducerea bisericească. Pentru aceasta însă, vor trebui să-și schimbe programul și în deosebi, sistemul de recrutare a profesorilor, ca astfel să devină asemenea academiilor spirituale, din fosta Rusie țaristă. Seminarile să se desființeze, sau să se transforme în licee confesionale. Academile să se generalizeze și să se introducă și în celelalte eparhii. Ele vor avea să pregătească clerul pentru pastorația de rând, având însă caracter de școală teologică superioară și dreptul de a da licență. Cei mai distinși licențiați de academie vor urma facultatea, unde-și vor lua titlul de doctor.

Deci facultăți și academii Teologice!

Cu dorința să nu se mai infurie nimeni contra academiilor noastre „și să ceară capul lui Ioan“, inchei cu cuvintele pe cari le-a rostit în oara morții sale marele Șaguna: „fiți pe pace și nu vă sfădiți“.

(Sfârșit)

Cuvântare

la înmormântarea episcopului primar
Gheorghe Ciolac.

„De mi-am adus aminte de tine în așternutul meu, în dimineața am cugetat spre tine, că ai fost ajutorul meu și întru acoperământul aripelor tale mă voi bucura“.

Din psalmul 62.

*Adânc intristată familie,
Ialnici ascultători!*

Când razele de soare nu mai încălzesc și nu mai luminează cu toată puterea și timpul se pleacă spre toamnă, toți pomii își îngălbenesc frunzele aplecându-și capetele către pământ în semn de slăbiciune și somn. numai volnicul de braț rămâne pururea verde și drept ca lumina.

Cum l-a lăsat vara zilelor și nopților senine, îmbrăcat frumos și semeț, așa îl găsește și iarna aspră și plină de suflare dușmană, cu fruntea ridicată în sus și cu podoaba ramurilor, parecă și mai frumoasă, și mai plină de viață.

Colo către Crăciun, când iarna s'a împuternicit și nu mai vezi nici urmă de iarbă și flori, bradul singur ne înveselește sufletele cu verdeața lui neperitoare.

Bradul, cu adevărat, rămâne pomul cel mai ales al pădurii de când a fost brădișor până la clipa vijeliei care îl prăbușește la pământ.

Această icoană prea frumoasă din munte plutește în fața ochilor mei când văd că bradul nostru episcop primar Gheorghe Ciolac, nu mai stă ca întotdeauna la locul lui de slujbă ci odihnește în mijlocul bisericii, gata de plecare pe drumul vecinicii.

Acest om, o mare parte din viața lui a petrecut-o printre străini de neamul și legea lui și de aceea l-am asemănat cu bradul, fiindcă cine se duce din satul lui, de obicei pierde din dragostea românismului și a legii lui mult, dar el ori pe unde a petrecut nu și-a astâmpărat măcar în inimă jarul dragostei de neam și lege. A rămas din tinerețe până azi, când gura îi mută și mâinile încruciate pe piept un român și un ortodox neaș.

Deabia a așteptat ceasul întoarcerii între noi și apoi a intrat cu toată ființa lui în slujba sf. biserici. Zilele lui cele mai plăcute și cele mai fericite le-a socotit pe cele petrecute în jurul sf. biserici.

Diminețile de Dumineci și sărbători l-au găsit aici în sfânta biserică la locul de îngrijitor al bisericii pe care a iubit-o mai mult poate decât a iubit casa și sănătatea sa.

Că ce om credincios și stimător de biserică a fost acest episcop se vede mai bine din testamentul lui prin care a lăsat bisericii cele mai frumoase brezde de pământ pe cari le-a avut. De aceea azi, când acest brad se prăvălește în mormânt alături de soția și copiii lui, îl deplângem și noi, preoții, și pentru slujba lui, făcută bisericii cu atâta dragoste și devotament, dar și pentru sufletul lui ales.

Vorba și inima acestui om nu au fost tulburi nici odată ci senine ca apa dela munte de te-au putut înveseli întotdeauna dar întrista nicicând.

Bolnav greu, cu trupul slăbit și cu sufletul tăbărat de multe griji până în clipa morții s'a gândit la iubita lui biserică.

De aceea, cu sufletele pline de credință, credem că moartea lui nu poate însemna nici uitare, nici durere, nici perire, pentrucă zice Domnul nostru Iisus Hristos „Și cel ce va adăpa pe unul dintre acești mici numai cu un pahar de apă rece, adevăr zic vouă, în nume de învățacel, nu-și va perde plata sa“.

Acest om care se desparte azi de sf. biserică, de soția și copiii lui și de noi toți, toate puterile lui le-a închinat bisericii și credinței sale.

Răsplata lui va fi măsurată cu măsura bogată și atotbună a lui Dumnezeu. Sufletul lui, despărțit de trupul neputincios, va petrece pururea pe plaiurile fericirii unde nu mai poate pătrunde nici o umbră din durerile și suferințele pământești. Bonul Dumnezeu va primi cu obicinuita lui iubire de oameni pe această slugă bună și preacredincioasă dându-i răsplata cuvenită.

Și acum toate cele pământești s'au săvârșit, răposatul în Domnul nu-și poate uita de ultima lui datorie de a-și lua rămas bun dela toți.

În primul rând se întoarce către sf. biserică și zice: Maică dulce imi va fi greu în întunerecul mormântului și în tăcerea de veci mie, care m'am obișnuit cu cântările și luminile tale. Fi cu mine și în viața pe care o încep azi, roagă-te pentru sufletul meu și mă însoțește cu darul tău și acolo unde merg eu. Îți sărut pragul sf. biserici și îl las moștenire copiilor mei ca și ei să-l iubească așa cum l-am iubit eu. Nădejdea în iubirea și puterea ta nu m'a părăsit niciodată și nu mă părăsește nici azi când nu mai am să te văd.

Iubita mea soție.

Drumul pe care l-am străbătut împreună cu tine a fost lung și greu dar întotdeauna însoțit de credința în Dumnezeu. Acest fapt țin să-l mărturisesc în fața tuturor cari mă petrec la groapă. Azi plecăm amândoi pe două drumuri grele, eu pe drumul mormântului și tu pe drumul văduviei însoțite de bătrânețe și morburi.

Îți mulțumesc pentru tot ce mi-ai fost, tovarășă bună și rog pe bunul Dumnezeu să te aibă în paza sa.

Iubiți copii.

Simt că pe o scurtă clipă mi se deschid iarăși ochii și-mi bate iarăși inima când trebuie să-mi iau sănătate și rămas bun și dela voi. V'am iubit mult și nici o fărîmătură nu duc cu mine din tot ce am avut. Tot vă dau vouă: viața mea pământească ca și pe cea de dincolo de mormânt. Dumnezeu să fie cu voi dragii mei copii întotdeauna.

Și acum tu Doamne, care ești numai lumină și numai milă, deschide-ți larg porțile împărăției tale vecinice și îl primește ca un părinte bun pe fiul tău care cere iertare și odihnă. Amin.

Dr Ștefan Ciocoiu
protopop ort. rom.

Slujba sfântului Gheorghe din anul acesta.

Cărțile de tipic cunoscute nu prevăd cazul ca sărbătoarea sfântului Gheorghe să cadă pe primele zile ale săptămânei Patimilor. *Mineiul* (ed. 1893 București, ca și cea mai nouă) prevăd pentru 23 Aprilie: „Pentru sântul marele mucenic Gheorghe, ori în ce zi, se va întâmpla, din sânta și marea zi, Vinerea Patimilor, până în Joia a cincea săptămână după Paști, că până acolo se suie, pre larg să cauți învățătura la Penticostar”.

Penticostarul (ed. 1899 București) prevede la pag. 15 pentru Sântul marele martir Gheorghe următoarele: „să se știe, că se începe din Vinerea cea mare și de se va întâmpla în Vinerea cea mare, sau în ziua de Paște atunci să prăznuiește Luni în săptămâna cea luminată. Caută Luni”.

Autoritatea acestor cărți în această chestiune este a se respecta cu atât mai mult că raportorul comisunii sf. Sinod încredințată cu imprimarea tipicului (Buc. 1893), spune: „Comisiunea având în privire că tipicul până acum s'a tipărit în trei forme, anume: Tipicul cel mare, tipărit în sânta M-re Neamțul la 1816 de fericitul întru pomenire răposatul Mitropolit Veniamin, care cuprinzând așezarea rânduelii bisericesti-monastiresti pe larg după tipicul Sântului Sava, este deja intercalat în cuprinsul Mineilor, Triodului, Octoihului și Penticostarului, imprimate deia în Tipografia „Cărilor Bisericești” cu litere străbune”.

Liturgia spune că sf. Paști pot cădea (întâia Duminică după echinocțiul de primăvară) dela 22 Martie până la 25 Aprilie.

De aci puțința de a cădea sf. Gheorghe, cel mai de vreme în Vinerea Patimilor.

Cum însă prin schimbarea Calendarului nu s'a făcut și schimbarea Pascaliei, am ajuns că anul acesta sărbătoarea sfântului Gheorghe să cadă pe Marți din săptămâna Patimilor.

Credem că și în acest caz slujba sfântului tot Luni, a doua zi a sfințelor Paști este a se serba. Pentru următoarele motive.

Sărbătoarea sfântului Gheorghe este o sărbătoare de bucurie, de veselie a creștinătății; în multe locuri ea este împreună cu rugă, fiind hramul bisericii (la consistențiar și venii cereri în sensul de a se aproba cu „ruga” să se fiină Luni). Săptămâna Patimilor este timp de reculegere sufletească, de împreună pătiniire duhovnicească cu Mântuitorul, aceasta nu poate fi stăpânită prin alte rânduiiri.

Toate indiciile tipiconale așează și presupun sărbătoarea sfântului Gheorghe în timpul de după praznuirea Invierii. Dovezi: de rânduiala slujbei sf. Gheorghe se ocupă exclusiv *Penticostarul*. (Intâmplările extraordinare din Triod sunt înșirate liniativ: în total 5. Vezi Tipiconul Bisericii ortodoxe orientale de Silvestru Morariu Andrievicei pag. 177. Triodul — București 1891 — se ocupă la pag. 816—845 detaliat de aceste cazuri). *Tipicul* lui C. Diaconovici-Loga (Buda 1826) spune la pag. 33 că „Sfântul Marelemucenic Georgie (Sângiorzul) e pus în 23 Aprilie: și se începe din Vinerea Mare: apoi se suie până Joi în a cincea săptămână după Paști. Deci întâmplându-se acest Sfânt în Vinerea Mare, au în Sâmbăta Mare, au întru însaș Ziua Paștilor, atunci slujba lui se cântă Luni în săptămâna cea luminată, dimpreună cu slujba zilei”. Asemenea *Tipicul bisericesc* (Buc. 1893) la pag. 198 spune în această privință: „Sântul marele mucenic Gheorghie purtătorul de biruință (sărbătoare cu tinere) § 1. De se va întâmpla serbarea acestuia în sânta și marea Vineri, sau în Sâmbăta cea mare sau în Duminica Paștilor, slujba lui se mută Luni în săptămâna cea luminată...” Deci nici una din cărțile bisericesti de tipic nu prevede eventualitatea serbării sf. Gheorghe mai înainte de Vinerea Patimilor (când slujba lui se mută pe Luni), statorindu-se oarecum un principiu că „Sfântul Gheorghe” cade numai după sf. Paști.

Așezarea în unele părți pe Duminica Floriilor s'a făcut desigur prin analogie cu zilele de pomenire ale „Părinților” și „Strămoșilor” care având dată fixă și căzând pe zi de lucru, altfel nu ar fi ajuns să fie sărbătorite. „Sfântul Gheorghie” este o sărbătoare mare, cu hram, „cu tinere” cum s'a văzut mai sus și prin urmare la așezarea ei nu ne putem orienta după asemenea analogie.

Marți în 23, ca și Luni și Miercuri, în 22 și 24 Aprilie, se săvârșește liturgia darurilor înainte sfințite.

ȘTIRI

Hirotonire. Prea Sfințitul episcop a hirotonit zilele acestea pe candidatul *Simeon Stoica* numit preot în *Lătunaș* și pe cand. *Petru Râmnicanțu* pentru parohia *Dejan*.

Predici. Duminică la sf. Liturghie a predicat diaconul T. Roșca, despre păcatul mândriei.

Cu citate din sf. Scriptură și cu exemple din istoria universală a arătat, că toate onorurile, și demnitățile omenești sunt deșărtăciune. Oamenilor celor mândri, Dumnezeu le stă împotriva, iar celor smeriți le dă Dar! Adevăratul scop al vieții este, a ne împărtăși de Darul lui Dumnezeu, prin sfințele Taine. În scaunul sf. Mărturisiri — acolo creștinul își simțește micimea ființei și neputințele firii sale și acolo i-se descoperă prin duhovnic, că adevărata glorie este, să ne învrednicim de împărăția cerească.

La vecernie a predicat diaconul *Isaia Suru* prof. de teologie. Sf. Sa a vorbit despre păcat ca o realitate. Originea și urmările păcatului au fost multă vreme nesocotite de mulți, ba chiar contestate de unii. Dar păcat este, există. Însaș conștiința care ne mustră ades stă mărturie. Cazul femeii păcătoase e tipic în această privință.

Din activitatea F. O. R.-ului logojan. Cu multă bucurie aflăm că cercul protopopesic din Logoj al F. O. R.-ului își înțelege pe deplin menirea. Așa, până de prezent numai în câteva săptămâni a organizat trei interesante șezători în Logoj, Silha și Herendești. Cu deosebire la Herendești „Frația Ortodoxă Română” a avut Duminecă o pășire impunătoare și norocoasă. Împreună cu comitetul, codus de dl Dr V. Mircu, au participat: Conducerea bisericească a tractului, organele administrației județene și conducerea Ligii antirevizioniste. Aceasta denotă frumusețea morală a celor cari înțeleg să-și îndeplinească datoria exclusiv în favorul bisericii și al neamului. Laudă lor!

Atitudinea creștinească a studenților români. La recentul congres al studenților, ținut în Craiova, autoritățile municipale au ținut să procure tot felul de distracții congresiștilor. Aceștia însă, spre lauda lor, au refuzat distracțiile oferite lor în Postul Paștilor, dând craiovenilor o lecție meritată!

Ofițer doctor în drept. De curând a fost promovat doctor în drept al Universității din Cluj dl maior *Mihail Gurgu* dela Batalionul 2 Grăniceri de Gardă. Dl Maior Gurgu este fiul Graniței și unul din cei mai distinși ofițeri ai Garnizoanei Caransebeșului. Îl felicităm!

Pentru „Piatra Scrisă” de lângă comuna Armeniș au dăruit mai mulți credincioși în total suma de 100 lei, care s'a predat destinațiunii cu mulțumită.

Parastas pentru Mihail Cogălniceanu. Duminecă după sfânta liturgie s'a săvârșit în biserica noastră catedrală un parastas pentru marele bărbat de stat care a fost Mihail Cogălniceanu. Parastasul a fost săvârșit de un sobor de preoți și diaconi.

Jubileu. Preotul Ioachim Dabiciu din Forotic își serbează astăzi aniversarea a 55 ani de preoție.

Caut publicația preotului Emilian Micu privitor la Mihai Roșu-Martinovici. Cine o are este rugat se anunța la adresa redacției.

Aviz. Restanțele de retribuțiuni pe anul 1932 s'au ridicat dela Administrația financiară în bonuri de impozite. On. preoțime poate ridica bonurile dela Cassa diecezană, personal sau prin procură. *Cassa diecezană.*

BIBLIOGRAFIE

Dr Aurel Cosma junior: Republica Muntelui Athos. Publicistul de elită care este dl Cosma dă la lumină o nouă lucrare. În cartea de față sunt descrise anumite constatări personale făcute în republica Athosului din Grecia. Cu multă obiectivitate, într'un stil plin de sobrietate, constatările acestea sunt atrăgătoare și prin multimea fotografiilor cu cari ilustrează cele 73 pagini ale cărții. Nimic din ce este interesant nu a scăpat acestui meticolos cercetător; ni se descrie frumusețea mănăstirilor, cu deosebire sf. mănăstire a Lavrei, viața austeră a călugărilor de aci, traiul în comun, eschiderea totală nu numai a femeilor, ci a oricărei vietăți de gen femeiesc; nedreptățirea călugărilor români, cari nu au măcar o mănăstire ci numai schituri, și astfel nu au drepturi în parlamentul din Kareia.

Notă Oficială.

Nr. 2446 E 1935.

Catre On. Oficii parohiale din eparhia ort. rom. a Caransebeșului.

Situația economică precară de azi, precum și situația financiară zdruncintă, care crește pe zi ce merge, ne îndeamnă a atrage luarea aminte a preoțimei noastre, că adunarea unui capital pentru bătrânețe este o imperioasă cerință.

Scopul acesta se poate ajunge prin contractarea asigurării de viață asupra unui capital corespunzător situației materiale a celui asigurat.

Printre societățile de asigurare, amintim pe „Prima Ardeleană” cu sediul în Cluj, fondată de toate băncile românești de dincoaci de Carpați, societate care a avut și în trecut un rol însemnat în viața noastră socială economică și cu care societate are legături și administrația din București a „Fondului general de asigurare a imobilelor bisericești”.

Drept aceea recomandăm această societate în atențiunea Onor. preoțimi parte pentru a contracta Onor. Preoțime însăși asigurări de viață, parte pentru a sfătui pe enoriașii noștri să se asigure, căci asigurarea de viață contribuie la liniștirea lor în aceste timpuri grele.

Caransebeș din ședința consiliului eparhial ținută în 9 Aprilie 1935.

Episcopul diecezan:
† Vasile.

Nr. 47/1935.

Licitație.

Consiliul parohial ort. rom. din Zolt jud. Severin la **12 Mai 1935 orele 11 a. m.** dă în întreprindere în cale de licitație publică lucrările de terminare ale bisericii conform planului, devizului aprobat de Venerabilul Consiliu Eparhial din Caransebeș Nr. 1824/1935.

Licitația se va ține la oficiul parohial din loc cu oferte în scris, sigilate și prevăzute cu vadiu de 10% în numerar sau efecte garantate de stat a prețului de strigare care este 205.000 Lei. Vadiul se va extrada celui încredințat numai după terminarea și colaudarea lucrărilor, iar celorlalți reflectanți imediat după hotărâre.

Reflectanților se cere să aibă calificăție cerută pentru clădiri publice.

Planul, devizul, caetul de sarcini se pot vedea la oficiul parohial ort. rom. din Zolt.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a încredința cu executarea lucrărilor, fără considerare la prețuri și condiții de ofert, pe acela dintre oferenți, care va prezenta mai multă garanție morală și materială.

Pentru participarea la licitație, spese nu se lichidează reflectanților.

Zolt, la 12 Aprilie 1935.

preot **Vasile Fofeldea.**
preș. cons. paroh.

CONCURS.

Pe baza ordinului Ven. Cons. Eparhial Nr. 1939 B/1935 din 11 Aprilie 1935 se descrie concurs pentru ocuparea postului de capelan temporal cu drept de succesiune pe lângă parohul Ilie Pepa, din parohia de clasa III-a din Armeniș protopresbiteratul Caransebeș, cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foia Diecezană”.

Emolumente :

a) 510 Lei salar anual în loc de ștola pentru botezuri, înmormântări simple, slujirea praznicilor, pomenilor și umblarea cu crucea.

b) Intreaga sesiune parohială în complex de 30 jugh. 1215 stj.

c) Intregul venit ștolar.

d) Casa parohială, afară de o cameră cu intrare separată rezervată pentru paroh, apoi celelalte dependențe și grădina de legume.

Alegândul capelan va îndeplini toate agendele parohiale, va catehiza și va plăti dările pentru pământuri și venitele ce folosește.

Recurenții la acest post își vor înainta cererile prin Prea On. Oficiu protopresbiteral din Caransebeș adresate consiliului parohial ort. rom. din Armeniș.

Recurenții sunt poftiți a se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în sfânta biserică spre ași arăta dexteritatea în oratorie și cântare.

Armeniș din ședința consiliului parohial ținută la 30 Decembrie 1934.

Dimitrie Stoichescu m. p. **Florea Băcilă** m. p.
paroh, președ. cons. parohial. 1—3 notar.

Publicațiune de licitație.

În baza devizului și schițelor aprobate de Venerabilul Consiliu Eparhial sub Nr. 7139 din 1934, Consiliul parohiei ort. rom. din comuna Ferdinand, Jud. Severin, dă în întreprindere pe calea licitației publice cu oferte închise zidirea bisericii ort. rom. în roșu sub acoperiș cu preț de exclamare de Lei 173.000 plus materialul brut după cum arată devizul de spese.

Licitatiunea se va ține la data de **30 Aprilie 1935 la ora 3 p. m.** în sala școlii primare. Antreprenorii cari doresc să participe la licitație pot vedea devizul, planurile și condițiunile de licitație în fiecare zi între orele 1—2 și 7—9 p. m. la d-l Ing. F. Nițulescu din Ferdinand.

Spese de drum și alte cheltuieli nu se acordă.

Antreprenorul care va contracta lucrările are să depună vadiu de 10% în bani gata, care i-se vor restitui după colaudare fără dobândă.

Spesele cu devizul, contractele și timbrele le supoartă antreprenorul.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a preda lucrările acelui antreprenor fără considerație la rezultatul licitației în care va avea mai mare încredere, ori a publica o licitație nouă. Plata se va face în trei rate proporțional cu construcția.

Contractul devine obligatoriu pentru antreprenor imediat după semnare, iar pentru parohie numai după aprobarea din partea Venerabilului Consiliu Eparhial Ferdinand în 17 Martie 1935.

2—3

Consiliul parohial.

„Banca Banatului”
Institut de credit și comerț, soc. pe acțiuni în Caransebeș.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și comerț „Banca Banatului” societate pe acțiuni în Caransebeș se invită la

a XV-a adunare generală ordinară,

care se va ține **Marti în 30 Aprilie 1935, la orele 4 p. m.** în localul institutului.

În cazul, că Adunarea generală nu s'ar putea constitui la data de mai sus, prin aceasta se convoacă adunarea generală în sensul Art. 23 din statute pe ziua de **Vineri în 17 Maiu 1935 la orele 4 p. m.** în localul institutului, cu următoarea

Ordine de zi :

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raportul Consiliului de administrație și al Comisiei de Censori.
3. Prezentarea și aprobarea bilanțului pe anul 1934, distribuirea profitului curat și darea absolutoriului pentru gestiunea anului 1934.
4. Întrebuințarea tuturor Fondurilor de rezervă, a beneficiului reportat din 1933 și a reducerii din depuneri stabilită de Comisia de arbitraj — pentru amortizarea perderilor rezultând din aplicarea legii de lichidare a datoriiilor din 7/IV. 1934.
5. Propuneri în sensul statutelor.
6. Alegerea Comisiei de Censori în sensul Art. 36 din statute.

Caransebeș, la 18 Aprilie 1935.

Consiliul de Administrație.

N. B. Pentru participarea cu drept de vot la adunarea generală, domnii acționari sunt rugați în sensul art. 24 din statute a depune acțiunile ce posed și dovezile de plenipotențe cu 3 zile înainte de adunarea generală la casieria institutului.

Una casă mare

cu mai multe încăperi, curte și grădină mare

se vinde din mână liberă.

Informațiuni: Ilie Socaci, Caransebeș.

La Librăria Diecezană

se află de vânzare

obiecte bisericesti

dela cele mai renumite fabrici.

